

DOMOLJUB

Izhaja vsak četrtek. Cena mu je 5 K na leto. (Za Nemčijo 6 K, za Ameriko in druge tuje države 7 K.) — Posamezne številke se prodajajo po 10 vinarjev.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Solci in čopjalci pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Štev. 27.

V Ljubljani, dne 4. julija 1918.

Leto XXXI.

Sv. Ciril in Metod.

Apostola miru in pravičnosti.

Pred tisoč in petdeset leti so bile v Evropi podobne razmere kakor zdaj. Narodni so se med seboj borili na življenje in smrt. Narodno sovraštvo je posegalo celo globoko v krščansko Cerkev. Pod vodstvom carigradskega patrijarha Fotija so se Grki iz narodnega nasprotovanja ločili od katoliške Cerkve ter so v naslednjih stoletjih tudi vzhodne Slovane zapeljali v razkol. Žalostni cerkveni razkol je razdvojil krščansko Evropo v dve sovražni polovici in povzročil veliko gorja.

V tej žalostni dobi narodnega in cerkvenega razkola sta vstala dva velika apostola mednarodne krščanske pravičnosti, oznanjevalca miru in sprave, apostola vesoljne ljubezni Kristusove in blagovestnika vesoljne, vsem narodom pravične katoliške Cerkve. To sta slovanska apostola sv. Ciril in Metod. Vzgojena v vsej grški učenosti, spoštovana vsled visokega rodu, cenjena zaradi nenavadnih zmožnosti in kreposti, sta se vendar v pravi krščanski ljubezni in ponižnosti žrtvovala za Slovane in ostala zvesta rimskemu papežu v dobi, ko so njuni grški rojaki prezirali tuje narode in se upirali katoliški Cerkvi. Na Moravskem in v Panoniji sta Slovanom oznanjevala sveto vero v domačem slovanskem jeziku. Slovanom sta prinesla svete knjige v domačem slovanskem jeziku ter tako postala ustanovitelja slovanske krščanske izobrazbe in slovanske književnosti.

Slovanski jezik sta takorekoč posvetila in ga s papeževim dovoljenjem rabila pri službi božji. Tako sta pokazala, da je krščanska vera pravična vsem narodom, ker oznanja in priznava, da so pred Kristusom in pred njegovo Cerkvijo vsi narodi enaki, da imajo vsi narodi pravico,

v svojem jeziku častiti Boga in se v narodnem jeziku izobraževati. Zaradi svoje krščanske pravičnosti sta bila sv. Ciril in Metod preganjana in sumnjičena. Narodni nasprotniki in kratkovidni moravski knez Svetopolk so učence svetih slovanskih apostolov pregnali. A ti so nadaljevali svoje delo med južnimi Slovani in med Rusi ter dosegli, da vsi Slovani, katoliški in razkolni, sv. Cirila in Metoda častijo kot svoja apostola.

Apostolstvo sv. Cirila in Metoda.

Sv. Ciril in Metod sta zato oznanjala sveto vero v slovanskem jeziku, zato sta postala ustanovitelja slovanske književnosti, da bi mogla vse Slovane pridobiti za krščansko vero ter pospeševati edinost vesoljne Cerkve. Sv. Ciril je na smrtni postelji prosil Boga, naj Slovane ohrani zveste sveti veri in vse narode združi v edinosti svete vere. Starodavna vzhodna cerkvena molitev prosi Boga, naj po priprošnji sv. Cirila in Metoda slovanske narode utrdi v veri in verski edinosti, pomiri svet in reši naše duše. V tem duhu je veliki papež Leon XIII. ukazal čiščenje sv. Cirila in Metoda za vso katoliško Cerkev.

Dr. Janez Krek je v »Domoljubu« leta 1913. (št. 28) pisal: »Slovenci smo si osnovali Apostolstvo sv. Cirila in Metoda v ta namen, da po svojih močeh razširjamo tisto vero med vzhodnimi razkolnimi Slovani, ki smo jo prejeli od svetih solunskih bratov. Dolžnost nas, katoliških Slovanov, je, da vzhodnim Slovanom pomagamo, da najdejo pot nazaj v katoliško Cerkev, od katere jih je samopašna politika njihovih vladarjev in trdovratnost grških razkolnih patrijarhov odtrgala.« Tako dr. Krek.

Podrobnejši pouk o Apostolstvu sv. Cirila in Metoda, o cerkvenem razkolu, o pravoslavju in o veri vzhodnih Slovanov

podaja »Apostolski molitvenik«, ki ga je letos izdalo Apostolstvo sv. Cirila in Metoda.

Dobri Pastir.

Sv. Ciril in Metod sta bila prava apostola miroljubnega in pravičnega dobrega Pastirja, ki je želel, naj bi se vsi narodi zedinili v krščanski veri in ljubezni, da bi bil en hlev in en pastir. O tem je zapisal dr. Janez Krek v »Domoljubu« 1913 naslednje lepe besede:

»V carigradskem muzeju je eden najstarejših kipov iz kamna, ki predstavlja Zveličarja. Kristus je vpodobljen kot preprost, kmetško oblečen pastir, ki nosi ovco na svojih ramenih. Oči mu gledajo milo v daljavo, kakor bi iskale izgubljenih ovčic; usta se mu drže na smeh; ena noga je pred drugo, kakor da bi bil namenjen na pot.

Dobri pastir, ki nese izgubljeno ovčico na svojih ramah in ki gre v ljubezni iskat drugih — tak je bil naš Zveličar v mislih prvih kristjanov; tak je še danes tudi za nas. Niso ga vpodabljali kot kralja zmagalca, ki gradi svoj prestol na kri in solze. Gre pač po svetu osvajat in zmagovat, toda brez bojnih konj, brez orožja, marveč samo z močjo svojega nauka, z gorkoto svoje neskočne ljubezni. Ta kip, spravljen na tistem mestu, kjer stoji še prestol sultanov, postavljen v dimu požarov in potokih krvi, nam v svoji preprosti obliki kaže nepremagljivo moč Kristusove vere in nas tudi uči, kako delajmo mi zanjo. V isti neizrekljivi usmiljeni, dobrotni ljubezni, ki se nam kaže v dobrem pastirju z izgubljeno ovco na ramenih, ogrejmo tudi mi svoja srca! Dobri pastir naj blagohotno sprejme na svoje rame ovce, ki so se izgubile izmed naših bratov iz njegove črede. Pojdimo z njim vred iskat jih zanj, da bo en hlev in en pastir.«

O naj bi zmagala pravičnost, ljubezen in miroljubnost dobrega Pastirja! O naj bi

angelij, ki sta ga oznanjala sv. Ciril in Metod, velika apostola pravičnosti, miru in edinosti! O naj bi se v pravi veri zedinili vsi, ki častijo sv. Cirila in Metoda za svoja apostola!

Politični obzornik.

Dr. Seidler — obrpal.

Dolgo smo ga majali, končno smo ga rendarle omajali, četudi še ne izruvali. Usoden sunek so mu zadali Poljaki. Po zadnjem krakovskem zborovanju, na katerem je dr. Seidler dobil migljaj, naj odide, mož še ni odnehal. Neprestano jih je bezal in bezal po svojih zaupnikih, naj vendar vzamejo nazaj, kar so izrekli v Krakovu. Končno jih je res izbezal in dobil za odgovor: Poljaki smo pripravljene v parlamentu dovoliti državi vse potrebščine, a s Seidlerjem nočemo imeti nobene besede več! Kakor težko, je dr. Seidler po tem odgovoru vendarle spoznal, da z njegovo večino ne bo nič. Posvetoval se je s svojimi ministri, ki so bili istih misli. Zaeno so ga odločno svarili pred § 14. Zato je dr. Seidler napisal prošnjo na cesarja, da sme z ministri vred odstopiti. Prejel je odgovor od cesarja: »Pridrzuem ti odločitev o Vaši prošnji za odstop in Vam začasno poverujem nadaljnje vodstvo poslov.«

Tako je bilo treba pogledati za kakim rovim ministrskim predsednikom, ki bo znal bolj spretno voditi voz avstrijske vlade, kot ga je vodil dr. Seidler. Delo je vzel v roko cesar sam. Najprej se je posvetoval z ministri, da so mu natanko razložili, kako stoji z njihovo vlado. Da bi cesar tudi zvedel, kaj mislijo poslanci in njih stranke in kaj zahtevajo glede nove vlade, je ta teden klical k sebi načelnike parlamentarnih klubov na razgovor. Bil je pri cesarju tudi dr. Korošec. Kako so pri cesarju opravili, o tem strogo molče.

Zaeno je cesar naprosil poljedelskega ministra Silva Tarouca, naj posreduje med klubi, zlasti med Nemci in Poljaki, da bi se zedinili glede novih ministrov. Silva Tarouca se je oglasil tudi pri Jugoslovanskem klubu in Češkem svazu. Vzeli so njegove predloge na znanje ter mu izjavili, da hočejo o njih poročati svojim klubom. Ko je Silva vse obhodil, je šel poročat cesarju.

Sedaj čakamo odločitve. Splošno je prodrlo mnenje, da je parlament nujno potrebno sklicati. In vlada, ki ne more shajati s parlamentom, je v sedanjem položaju nemožna. Zato mora biti za nove ministre res večina poslancev, ne samo par vse-nemških širokoustnežev.

Odločitev je padla! Cela Avstrija nima moča, ki bi prevzel Seidlerjevo podrtijo. Zato Seidler ostane na ljubo vse-nemškim kričacem, pa tudi parlament se s 16. julija na ljubo Seidlerjevemu naprotnikom. Tako pišejo listi. Kljub temu se zdi, da Seidler ne bo ostal, temveč bo odstopil, ko bo parlament sklican.

Seidler odhaja.

Ministrski predsednik Seidler odhaja. Toda slovo jemlje dalje časa nego se je krajja mislilo. To pa zaradi tega, ker se boče Nemcem olajšati slovo od Seidlerja, ki jim je vsled odredb proti Jugoslovancem

in Čehom tako hudo prirastel k srcu. Toda upanje je, da Seidlerja ne bo več na stolu ministrskega predsednika, ko dobijo čitatelji našega lista to številko v roke.

Skraja se je Seidler trudil, da bi bil napram vsem narodom Avstrije kolikor toliko pravičen. Vodila ga je pravilna misel, da v času, ko morajo sinovi vseh avstrijskih narodov umirati na frontah, ko morajo vsi narodi v zaledju prenašati velikansko breme dela in pomanjkanja, ko se od vseh narodov zahtevajo enake žrtve, da mora biti v tem času vsaka avstrijska vlada vsem narodom vsaj po možnosti enako pravična. Polagoma pa so dobili Nemci Seidlerja popolnoma v svoje roke in tako je Seidler začel vladati, ne kakor zahtevajo avstrijske koristi ampak kakor so želeli Nemci. S tem je prišel Seidler najprej v nasprotje z Jugoslovani in Čehi, nazadnje tudi s Poljaki. In sedaj mora odhajati, kajti ako so avstrijski Slovani ene misli, potem se tudi proti njim ne da več vladati.

Za Seidlerjem pride, kakor se splošno misli, zopet uradniški kabinet. Vsi Seidlerjevi ministri ostanejo na svojem mestu, a dobijo novo glavo v osebi visokega uradnika, ki bo imel nalogo, da vlada brez politične barve. Ali je to pravi način, kako se misli rešiti notranjepolitična težava, je drugo vprašanje. Po našem mnenju bi ravno sedaj potrebovali strogo političnega kabineta, ki pa bi seveda ne smel poznati samo Nemcev, ampak vse avstrijske narode ter uresničiti njihove želje, ki so zapopadene v dobroznanih majniških izjavah.

Za nas Jugoslovane je mnogo bolj važno vprašanje, ali se bo s Seidlerjem tudi spremenil nam nasproten tok v državni upravi. Ako govorimo odkrito, moramo povedati, da se brzkone ne bo takoj spremenil, ampak šele polagoma. V tem oziru zaupamo našemu Jugoslovanskemu klubu. Kakor se mu je posrečilo, da je v zvezi z drugimi slovanskimi poslanci trmoglavil Seidlerja, tako se bo mu gotovo tudi posrečilo, da bodo izginile kmalu vse one odredbe, ki jih je Seidler izdal proti jugoslovanskemu gibanju. A to je gotovo, da novih odredb proti Jugoslovancem, kakor jih je Seidler na nasvet Nemcev nameraval, ne bo več. S tem se bodo tudi grebeni onim nemškimi petelinčkom med nami, ki so mislili že, da so sedaj vsemogočni, kmalu povesili. Za nas Jugoslovane je bila ta zadnja doba nemške ofenzive proti nam dobra šola, kajti spoznali smo dobro svoje prijatelje in neprijatelje med nami. In da Claryji, Lodroni in Attemsi niso naši politični prijatelji, pač nihče več ne dvomi.

Pod Seidlerjem se je zopet zelo ojačil vpliv vojaške uprave na politično upravo. V tem oziru znamo posebno mi na Kranjskem zapeti marsikatero pesem. Nasprotno pa se je Seidler zelo slabo brigal za prehrano ljudstva in prav nič za splošno mirovno željo. Upajmo, da tudi v teh oziarih polagoma nastopijo drugi časi.

Štrajk zoper Tiszo.

Ogrski delavci nočejo delati v tovarnah. Pravijo: »Zakaj bomo trpeli in delali za občni blagor, Tisza nam pa pri volitvah niti enega glasu ne privošči.« Poleg tega

se pritožujejo nad slabimi plačami, nad revno prehrano. Tudi vojske so že siti in hočejo miru.

Ogrski magnati so nastopili proti delavcem zelo strogo. Pošilali so nad nje celo vojaštvo. Več oseb je ubitih, veliko ranjenih. Zato po večina tovarnih zopet delajo.

Tudi na Dunaju so stavkali delavci, rekoč: »Brez jela ni dela!« Tu je bil torej glavni vzrok stavke: pomanjkanje hrane, ne pa toliko politični oziri. Vodila je celo gibanje socialno-demokratska stranka, ki ima na svoji strani večino delavstva na Dunaju. Šli so, kakor smo že poročali, tudi pred ministre.

Ministri, ki so proti nam Jugoslovancem tako trdi, so bili proti delavcem kakor iz voska, ne iz ljubezni do njih, ampak ker je bila sila. Brž so jim obljubili priboljšek v hrani, zvišali so jim plače in celo zunanji minister Burian se je podvizal, da je delavcem dal zagotovilo, da bo vse storil za mir, da »noče niti za en dan podajati vojske«.

Učimo se iz tega, kakšno moč ima trdna, složna organizacija! Celotni ministri se ji morajo ukloniti. Zato skrbimo tudi mi za trdno, složno stranko — in jugoslovanska država s Habsburžani na čelu bo morala priti!

V Rusiji je zopet zavrelo.

Kar se na Kranjskem in na Dunaju godi v malem, to se v Rusiji ponavlja v velikem. Boljševiki, to je stranka, ki sedaj gospodari v Rusiji, so ostali voditelji brez ljudstva, gospodarji brez zaupanja. Pa kljub temu jim niti na misel ne pride, da bi se umaknili večini, da bi ugodili volji ljudstva, ki jih ne mara. Ker nočejo zlepa, jih hoče večina spoditi zgrda.

Boljševiki so po domače rečeno socialni demokrati, in sicer so iz vrste prenapetežev. Veliko besedo imajo pri njih Judje. Postavilo jih je na noge delavstvo velikih mest, med meščanstvom in kmeti niso nikdar uživali ljubezni. Pri kmetih so si pridobili nekoliko naklonjenosti z razdelitvijo veleposestev med kmete. Drugače pa so kupi njihovih reform ljudi le razdražili. Takoj pri prvih volitvah poslancev so ostali boljševiki v velikanski manjšini. S tem je rusko ljudstvo pokazalo, da jih ne mara. A ker imajo boljševiki enkratno oblast v rokah, imajo tudi moč, zlasti se opirajo na svojo armado, na takozvane rdeče garde.

Zadnji čas je ljudska nevolja, kakor pišejo časopisi, izbruhnila proti boljševikom v protirevoluciji, ki vzplamteva na vseh koncih in krajih. Povsod se dviga ljudstvo in meščanstvo, da vrže boljševike. Boljševiška vlada je odredila najstrožje protikrepe s prekim sodom. Po mnogih deželah so zapovedali celo mobilizacijo, da se branijo z vojaško silo.

Na čelu čet, ki se z meščanstvom vred bojujejo zoper boljševike, stoje češko-slovaške divizije. Menda štejejo okrog 150.000 mož. Ko je bil podpisan brest-litovski mir,

o se odločile te čete, da gredo skozi Sibirijo in Ameriko se bojevat na francosko bojišče. Boljševiki so bili s tem zadovoljni. Ko so bili češko-slovaški polki že sredi Sibirije, so se pa boljševiki na zunanji pritisk naenkrat premislili in ukazali, naj odlože orožje. Ker so Čehi in Slovaki vedeli, kaka usoda jih v tem slučaju čaka, so se uprli temu ukazu ter prodirali dalje. Menda so že osvojili Vladivostok in celo vrsto drugih večjih mest v Sibiriji. Obenem so se pridružili protirevoluciji proti boljševikom. Ententine države drže s češko-slovaškimi vojniki in so jim menda poverile nalogo, naj se bojujejo v Sibiriji zoper »izdajalske« boljševike, dokler Japonci in Američani ne pridejo na pomč. Ententa sumi, da so boljševiki zvezani z Nemci, posebno ker so boljševiški mornarji izočili Nemcem rusko brodogve v Črnem morju.

Cenjenim naročnikom!

Vsled vedno rastoče dragine vseh potrebnih, ki jih rabimo pri izdaji »Domoľjuba«, nam preti koncem tekočega leta velik primanjkljaj, če bi ostali celo leto pri naročnini letnih 5 kron. Zato smo se, sicer zelo neradi, odločili, da se naročnina za drugo polovico leta 1918. zviša na 4 krome ali celoletno na 8 kron. Cenj. naročniki naj nam torej za drugo polletje 1918 prilično dopošljejo razliko med dotedanjim in novo ceno v znesku 1 K 50 v. ter na odrezku različno zapišejo: Doplačilo za »Domoľjuba«.

Tedenske novice.

DROBNE POLITIČNE VESTI.

Dalmatinski deželni odbor se je izjavil proti priklopitvi Dalmacije k Ogrski in zahteva, naj se reši jugoslovansko vprašanje v smislu majniške deklaracije. Kranjski deželni odbor pa o majniški deklaraciji nič ne ve, samo proti bahaškim in otročjim letakom, katere je metal laški aeroplan ljubljanskim policajem, najslovesneje ugovarja.

Razmerje strank v zbornici je sedaj sledeče: Najmočnejša skupina je Česki svaz, ki šteje 96 poslancev, nato pride zveza nemškonalacionalnih strank s 94 poslanci, nemški krščanski socialci 67. Poljsko kolo 64, nemški socialni demokrati 42, Jugoslovanski klub 31, Ukrajinci 28, Italijani 14, poljski socialisti 8, Vsepoljaki 7, divjaki 7, Rumuni 5 in Vsenemci 3.

Poljski parlament. Na Poljskem je začel zborovati poljski državni zbor. Ker Poljska še nima vladarja, ga sedaj nadomestuje takozvani regentski svet, ki sestaja iz treh članov. Knez Lubomirski, ki je član tega regentskega sveta, je imel ob otvoritvi državnega zbora prestoni govor, v katerem je povdarjal, da se bo poljska država tesno naslanjala na osrednji vesili.

Knez Lichnowski zopet straši. Znano je, da je knez Lichnowski, ki je bil pred začetkom vojske nemški poslanik v Londonu, spisal knjižico, kako se je vojska splela in začela. Zato je padel v največjo zamero pri nemški vladi ter pobegnil na Švedsko. Sedaj pa zopet hoče pisati še druge spomine iz onih nesrečnih dni. Pri nas in v Nemčiji bodo — kakor se poroča — te knjižice prepovedane.

Še daleč od miru? Nemški državni tajnik Kühlmann je ubral v nemškem državnem zboru nekoliko milejše strune glede miru, kakor do sedaj; povedal je resnico, da meč ne bo odločil, temveč se bo treba pogovoriti. Toda s to izjavo je izzval vihar, kakršnega ni pričakoval. Pruski grofje in veleposestniki, ki največ vplivajo na vodstvo nemške države, divje vpijejo, da zahtevajo samo mir meča; naj se utopi ves svet v krvi, Nemčija mora sama narekovati mir, tako je njihovo geslo.

Irci se dobro drže. Angleži, ki so mislili tudi Irce vpreči v bojni voz, so to misel opustili, ker se Irci vstrajno upirajo.

Ruskega carja so menda umorili. Potrjena pa ta novica še ni.

DOMAČE NOVICE.

Častni občan občine Lesce je postal presvetli knezoškof dr. A. B. Jeglič.

Redek slučaj. Zadnji zrelostni izpit čez vseh osem gimnazij so napravili osmošolci — bilo jih je še seden, druge je pobrala vojska — vsi z odliko.

Šentpetersko prosvetno društvo priredi v nedeljo, dne 7. julija, ob 4. uri popoldne v Društvenem domu na Črnučah Krekovo slavnost. Na sporedu je govor državnega poslanca g. dr. S. Pogačnika, živa slika in Krekova igra »Občinski tepček«. Vabimo Črnučane in njihove sosedo, da se slavnosti polnoštevilno udeležijo.

»Ne razumem«. Te dni se je peljalo neko kmetsko dekle po železnici. Pride spovednik in pravi: »Fahrkarten bitte.« Dekle ne sliši. Ko ponovi zahtevo, odgovori kratko: »Ne razumem.« Spovednik na to: »Listek prosim.« Tako se dela.

Pametna odredba. C. kr. okrajno glavarstvo v Postoni je glede plesa, policijske ure in ponočevanja izdalo s dne 1. in 24. junija jako stroge odredbe. Naredbe so zelo umestne, poskrbeti bo treba, da se bodo tudi izvrševale.

Toča je pobila v nedeljo, dne 23. junija, v kožanski in smihelski občini na Notranjskem. Vsi pridelki so popolnoma uničeni. Bila je debela toča, da je celo stekla pri hišah pobila. Isto se poroča iz Zagorja na Krasu in Velikih Lašč na Dolenjskem.

Treščilo je dne 25. junija o 4. uri popoldne v gospodarsko poslopje Janeza Drolc (Rebola) v Češnjicah, občina Špitalič pri Kamniku. V kratkem času so pogorele tri hiše in tri gospodarska poslopja; zgorelo je tudi pet prašičev in eno tele, dvema posestnikoma pa tudi vsa obleka in vse gospodarsko orodje; človeških žrtev hvala Bogu ni. Sreča je še bila, da ni bilo vetra in da je zelo dež lil, sicer bi bila pogorela vsa vas, ki ima skupaj 18 hišnih števil poleg gospodarskih poslopij, ki so skoro vse krite s slamo. Pogorelci so zelo potrebni pomoči, ker nimajo ne obleke, ne orodja, ne živeža; zavarovani so bili le za male svote. Zato bi pa hvaležno sprejeli, ako bi jim kdo poslal kako obleko ali kaj denarja; darove sprejema zanje tudi župni urad v Špitaliču, pošta Šmartno v Tuhinjski dolini.

Spirita se je napil. Pri Mariji Devici v Polju se je neki vojak tako napil spirita, da je nezavesten obležal. Pomažati se mu ni dalo z ničemer. Siromak je izdihnil in so njegovo truplo prenesli v farno mrtvašnico.

Naš listek. Danes začenjamo z novim listkom, ki je brez dvoma ena najlepših in najbolj pretresljivih povesti, kar jih je izšlo v novej-

šem času. Prepričani smo, da je bodo »Domoľjubovi« čitatelji prebirali z največjim zanimanjem. Ako tudi takoj v začetku ni povsem razumljiva, pozneje je ne bo mogel pušiti. Izhajala bo precej dolgo.

RAZNE VESTI.

Ceno za krompir na Hrvaškem je določila oblast na 80 K za 100 kg; ta cena velja do 1. avgusta t. l.

Za ljudsko prehrano na Dunaju je dala vojska uprava na razpolago prevozne kuhinje, ki bodo vozile po ulicah in dajale hrane približno 100.000 osebam na dan.

Tobak na skrivnem saditi so začeli kmetje kmetje po Hrvaškem. Oblasti to vedo in financarji stikajo po poljih in vrtovih za tobaknimi sadikami. Dne 19. junija so prišli financarji v Dolnje Orešje, občina Sv. Ivan Zelina, in hoteli populiti tobak. Zenske in otroci so pa zagnali hrup, na kar je straža streljala. Bilo je ranjenih več žen in otrok.

Od obmejne straže ustreljen. Iz Radgone poročajo, da sta imela Antoa in Franciška Dundek, kakor tudi njuni sin Josip opravke na levem bregu Mure. Na avstrijskih tleh na straži stoječ vojak Mihael Pusztai jih je imel za tihotapce in je streljal na nje. Zadel je Josipa Dundeka v srce, mater pa v hrbet.

Kam plovemo? Neka južnonemška zavarovalna družba priobčuje statistik o vlomih v velikih mestih. Po tej statistiki so morale zavarovalnice izplačati skoro štirikrat toliko odškodnine kakor pred vojno. Berlinsko društvo za straženje in tapiranje izjavlja, da se je samo na odškodninah vsled tatvin izplačalo 4.400.000 mark, proti 1.600.000 leta 1914. Tatvine na ladjah in železnicah so poskočile od 4.200.000 mark leta 1914. na 57.000.000 mark leta 1917.

Vreče za obleko. V Budimpešti se je opazilo, kako da ginejo vreče iz prometa. Slednjič se je konstatiralo, da vreče kupujejo gospe, jih dajajo prebarvati in napraviti iz njih obleke. Sedaj je izdana prepoved, ki zabranjuje barvarnicam in kemičnim čistilnicam predelovanje vreč.

Pretkana. Neka pretkana sleparica si je znala nabaviti ponarejen vojaški potni list, s katerim potuje po Ogrskem in Slavoniji kot »polkovna zdravnica«, ki jo je poslalo nadzirat bolnišnice domobransko ministrstvo. Kamor pride krađe in goljufa. Zadnji ča je bila v Vinkovcih. Doslej je oblast še ni mogla izslediti.

Dopisi.

Iz Dola pri Ljubljani. Naše izobraževalno društvo bo priredilo prihodno nedeljo, 7. julija, v Društvenem domu točno ob 4. uri popoldne slavnost v praznovanju dvajsetletnice pr vzvišenega ljubljanskega knezoškofa dr. Je gliča. Na sporedu sta dve igri, govor, dekla macija in pevsko točko. Domačini in okoličani, pokazimo svojo ljubezen in vdanost d svojega ljubljanskega nadpastirja z obilno udležbo!

Z Bleda. Umril je 26. t. m. občespotošovan posestnik in vsestransko delavni in podjetni občinski odbornik stavbenik Anton Hudovernik. Bolehal je že od Božiča. Isti dan je umrl bivši ključavničarski mojster Janez Triller. — Dne 25. m. m. smo imeli sv. birmo. Birmanec je bilo okoli 300. Prejšnje popoldne je bil prav lep sprejem presvitlega. Ob priliki sprejema mu je poklonil župan Rus častno občanstvo na Bledu kot majhen dar hvalečnosti za izredne zasluge presvitlega v blagor slovenskega naroda. — Drugače na Bledu govori vojska in pomanjkanje. Tujcev ni in bi se jim tudi ne godilo posebno dobro, če bi kaj silili gori, ne le radi pomanjkanja, ampak tudi izredno hladnega vremena, vsled katerega zastaja vsa rast na polju.

Iz Gorič. Lisica lisjak sta bila tobak, tobaka ni bilo, sta bila tako. Tako stari pregovor. Sedaj v vojskem času je pa vse drugače. Zdaj pa lisica ne pije tobaka, pač pije kri, žre piščance, žre koklje. Po nekaterih vaseh je pobirala skoro vse koklje in piščance. Gospodje lovci, korajžo, puške v

roke in pobite to mercino, ki veliko škodo dela ljudem! Vemo, da radi jeste piščance; torej puško na ramo! Če ne boste pobili te živali, potem tudi piščancev ne boste jedli.

Z Mirne. Dne 10. junija smo pokopali mladenciča v najlepših letih Janeza Papež iz Trbinca. Bolezen si je največ nakopal v premoškopu v Gorenji vasi. Njegovi tovariši so mu priredili jako lep pogreb. Bog mu daj večni mir!

Kočevski okraj. Mnogim družinam se je ustavila podpora, četudi ni še mož domov prišel, to so letniki 1867. in 1868. Podpora dobijo vsi izplačano, samo mož, ko pride domov, naj se zglaš na domači orožniški postaji, kar se sporoči na glavarstvu in podpora se bo izplačala vse nazaj. — Glede neplačanega sena, posebno doplačila od 17 do 23 K (za seno, ki je bilo oddano po 16. juniju 1917) se je obračati na Kranjsko deželno mesto za krmila v Ljubljani. Najboljše je cel seznan posestnikov, ki iščejo doplačila, iz posamne občine odposlati; navesti je treba še množino oddane mrve, dan oddaje in vojaški oddelek, ki je seno prevzel. — Zupanstva, ki niso dobila še nič ucnja od Deželne poslovavnice, naj istotam zaprosijo, ker mnogo občin je že dobilo.

Iz Hotiča. Namen posvečujo sredstva, s tem so začeli delovati nekateri pristaši stare liberalne stranke pod novim imenom zvane »Jugoslovska demokratska stranka«. Nar. napredni zaupniki so tu cel teden pred 23. junijem agitirali ter vabili ljudi na shod Jugoslovske demokratske stranke kot za skupen Jugoslovanski shod. Pravili so, da delajo za okrajni odbor majniške deklaracije. Ako glasilo narodno-napredne stranke odgovarja, da bi se taki slučaj dogodili samo na dveh krajih, ni to res; zakaj pa nosijo njeni zaupniki iz Ljubljane tiskovine, katere so že vse prikrojene za take strankarske shode in jih ljudem pokažejo šele, ko začnejo z zapisovanjem imen kot udov. Zaupniki nar. napredne stranke tudi prav dobro vedo, da gre tudi predvsem za njihovo stranko pod novo firmo, kajti odbor prinesejo spisan že s seboj in volijo celo take, ki niso pričujoči na njihovem strankarskem shodu. To je žalostno dejstvo, ki ga glasilo narodno-napredne stranke ne bo utajilo; z odprtim vezirjem je treba na dan; take nelojalne agitacije se bodo pa same maščevale. Učimo se iz tega nepravilnega ravnanja, komu in kaj naj verujemo in zaupamo. Ali nismo imeli dovolj žalostnih izkušenj še izpred vojskingeja časa? Zato jih je bilo veliko, ki so nam priporočali previdnost, in te je res treba.

Iz Trave pri Čabru. Maloznan je naš kotiček zemlje, a vendar ima svojo posebnost. Med tako sorodnimi Hrvati nas loči kar državna meja. Kočevska vojvodina nas je pa tudi anektirala k svojem ozemlju. Bogme, da je tako! Dopisi od glavarstva, sodišča, davčnega urada seveda v sami nemščini. Ako hočeš ugovarjati, prideš v debelo knjigo, kjer so pisana vsa zlobna dela puntarskih Slovencev in — moke ne dobiš nič. Ako te pa še to ne ukroti, ti pa z železnim srcem odvzamejo še krompir. Na takem mestu pašuje pri nas nadučitelj Lackner. Kako vam gre ta mož pisati protiizjave proti jugoslovanski deklaraciji? Kaj se nič ne bojiča oča Muhič in Miklič, da vama Jugoslovani izpodmaknejo stolček, da zna poleg vaju odleteti še vajin oproda, kateremu prepuščata duševno vodstvo občine? Gospod nadučitelj Lackner, doklej še boste kot upravitelj poštne nabiralnice vračevali list »Domoljub« z vašimi podpismi. Vedite, da so bili oni listi, ki ste jih vrnili, za naslovniko pošteno plačani do novega leta. Vašemu delovanju pa bomo posvetili posebno pozornost — notri tja v Srednjo vas, kamor spada še vaš delokrog. Veste, nismo na Koroškem!

Proglasitev za mrtvega.

Postavna določila o proglasitvi za mrtvega so se zopet izpremenila. Že s cesarskim odlokom z dne 12. okt. 1914 se je prejšnja tozadevna postava nekoliko izpremenila, in kakor je bilo videti, precej

srečno. S tem cesarskim odlokom se je namreč določilo, da se more proglasitev za mrtvega izvršiti, če je bil kdo v vojski pogrešan in so po koncu vojske pretekla 3 leta, ne da bi prišlo kako poročilo, da je še živ. Državni zbor je v letošnjem pomladanskem zasedanju ta odlok vzel v pretres in ga nekoliko izpremenil. Postava z dne 31. marca 1918 določa sledeče: »V sedanjih vojski pogrešani se morejo proglasiti za mrtve, če sta od zadnjega poročila, da so še živi, pretekli 2 leti in od teh dveh let najmanj eno leto po 31. marcu 1918.« Postava ne velja samo za tiste pogrešance, ki so se kot vojaki udeležili bojev, ampak tudi za take, ki so bivali v bližini bojišča ali na takih krajih, kjer so se dogodile eksplozije, obstreljevanja, nesreče na ladjah in podobno, ravno tako za take pogrešance, ki so na kak način mogli priti v sovrznikovo last. Prošnje za proglasitev za mrtvega se morajo vložiti pri okrajnem sodišču. Sodišče mora zadevo preiskati in če so vsi predpisani pogoji za proglasitev za mrtvega izpolnjeni, more pogrešanega proglasiti za mrtvega in izgotoviti o tem pismeno potrdilo. Proti izjavi, s katero se koga proglasi za mrtvega, je mogoče ugovarjati, ako ima stranka, ki hoče ugovarjati, za svojo trditve zanesljivih dokazov. Ako se dokaže, da za mrtvega proglašeni še ni umrl, se mora izjava o proglasitvi za mrtvega preklicati.

Poslanska zbornica je bila pri posvetovanju o tej postavi očitvidno pod vtisom miru z Rusijo in je bila gotovo mnenja, da se bo izmenjava ujetnikov kar najhitreje izvršila. Ako bi bila vedela, da se bo vršila izmenjava tako počasi, bi bila skoraj gotovo rok za proglasitev za mrtvega podaljšala. Danes smo še daleč od tega, če se bo do 1. marca 1919 povsod sklenil mir in če se bodo do tega časa izmenjali vsi ujetniki. Dokler izmenjava ni popolna in vsestranska, ne moremo govoriti o kakih brez-pogojni gotovosti, da pogrešani ni več živ. Da se proglasitev za mrtvega pri pogrešanih ne zavleče cela desetletja, je prav; ali da se je sedaj rok omejil na tako kratko dobo, je pa v sedanjih razmerah pač nekoliko prenačljeno. Priporočila se torej, naj se s takimi prošnjami počaka vsaj do sklepa miru, ker sicer homo doživeli prav neprijetne zgodbe ali celo presečenja. Slučaji, da so se že l. 1914. pogrešani zopet oglašili, niso prav nič redki. Zlasti velja ta opomin za poročene, marsikak »padli« mož in tudi uradno za mrtvega razglašeni se je zopet zbudil k življenju. Pripominjamo, da mora biti, če gre za zopetno poročitev, državna proglasitev za mrtvega potrjena tudi od škofijstva, sicer Cerkev ne dovoli nove poroke. Če pa bodo razlogi državne sodnije zadostovali tudi škofijstvu, pa ni kar samo po sebi gotovo.

Gospodarski del.

Žitne cene.

Na Nemškem se zanima javnost vedno bolj za vprašanje žitnih cen in tudi kmetu ne preveč prijazni krogi uvidevajo vsak dan bolj jasno, da tu ne gre le za enostran-

sko korist poljedelcev, ampak za blagor celote.

Znano je, tako si priznava nemško ljudstvo, da so bili proizvajalni troški že v mirnih časih silno spremenljivi, posebno pa so se dvigali v vojnem času. Pomisliti treba, kako grozno so se podražila proizvajalna sredstva na kmetih; kakšne nezasišane cene ima danes obleka, vozovi, železnina, vrvi, sploh vse orodje, kako so poskočile cene za delovne sile, kako draga so gnojila, semensko žito, stroji in živina. Vse to že v naprej podraži kmetijske pridelke. Poleg tega — tako modrujejo na Nemškem, ne pri nas — se je tudi množina kmetijskih pridelkov zadnja leta močno znižala. Treba je povedati javnosti brez vseh ovinkov, da je pala množina pridelka vsled nedostatnega obdelovanja, vsled pomanjkanja vprežne živine, vsled nezadostnega gnojenja itd. pri večini sadežev od 2 in pol na 1 in pol, marsikje celo od 2 na 1; če je torej pred vojsko pridelal kmet na določenem svetu 2 in pol (oz. 2) kvintala žita, krompirja, fižola, ga pridelal danes le še 1 in pol (oz. 1) kvintal. — Ta razmere jemljejo kmetu veselje do dela in močno ogrožajo nadaljno produkcijo; pomagati je treba in vzbuditi mu veselje do nadaljnega garanja s primerno visokimi cenami za njegove pridelke; kajti da ohranimo močno naše kmetijstvo, to je prava državna potreba. Pa poreče kdo: Naročimo si rajši žita iz tujine, iz Ukrajine, z Ogrskega, iz Rumunije itd. Odgovarjamo: Konzumentje bi imeli od tega samo škodo; inozemsko žito je namreč brez primere dražje od domačega in bi kruh še znatno podražilo. Sicer je pa tudi vprašanje, ali sploh dobimo toliko žita iz tujine, kolikor ga potrebujemo. Če ostanejo za kmetijske pridelke dosežane nizke cene, pomenja to na vsak način nadaljno nazadovanje domačega proizvodnje žita in resnobno nevarnost za narodno gospodarstvo. Zato je najbolj v interesu kupujočega občinstva samega, ako se cene za žito nastavijo tako, da se ne bo treba bati še nadaljnega nazadovanja njegovega proizvodnje.

Naši dunajski modrijani, ki imajo aprovizacijo ljudstva v krempljih, seveda mislijo, da veljajo gornja načela samo za Nemčijo.

Pšenica pri nas, na Ogrskem in v Ameriki.

»Slovenski Gospodar« piše:

Zaloge stare pšenice so popolnoma izčrpane — vse upa in kaže na novo žetev. Pravijo, da pšenica sicer lepo kaže, a da tam, kamor je segla zadnja slana, pšenična letina ne bo posebno sijajna. Iz Vašingtona se poroča, da je letošnja pšenična letina v celi Ameriki tako bogata, kakor že desetletja ne. Samo Severna Amerika je pridelala blizu 1060 milijonov bušlov pšenice (1 bušel = 36½ l), to je za eno tretjino več kot leta 1917. Pšenica je neki izborne kakovosti. Odvišne zaloge so že večinoma vse pokupili Angleži in Francozi. Še bogatejša je baje žetev pšenice v Južni in Srednji Ameriki. Tudi Avstralija je zadovoljna s svojo žetvijo. Vse to daje našim sovražnikom upanje na zmago. Francoski ministrski predsednik je rekel pred nekaj dnevi pariškimi časnikarjem: »Kruha in sicer belega bo imelo naše prebivalstvo

in vojaštvo v bodoče dovolj, s čimur pa se Nemčija ne more ponašati. Mi bomo jedli potice, Nemci pa otrobe. Četudi prodira sedaj nemška armada proti Parizu, glad bo Nemce prisilil, da bodo še radi nehali z vojskovanjem.

V Nemčiji se slišijo glasovi, da je treba vso letino v Nemčiji, v Avstriji, Rumuniji, na Balkanu in v zasedeni Rusiji popolnoma zapleniti in jo izročiti državi. Kmetu-pridelovalcu pa bi se naj dajala moka in kruh na karte kakor nepridelovalcem.

S takim protikmetiskim načrtom pa ne pojde, ker se razun prijateljev nadaljevanja vojske — vsenemcev — nihče več ne zavzema za tak načrt zasege žetve.

Oddaja žita bo pri nas baje letos nekoliko drugačna kot lani. Okrajna glavarstva že te dni določajo, koliko naj posamezne občine oddajo žita, koliko ovska, koliko fižola, koliko krompirja, koliko sena in slame itd. Če se bo to, kar oblast zahteva, oddalo, bo baje promet in uporaba preostankov popolnoma prost. A malo je pri nas ljudi, ki bi to verjeli. Saj se je lansko leto rekviriralo kar po štiri- do šestkrat. In vsakokrat so Claryjevi rekvizitorji rekli: Ne pridemo več, to je zadnja rekvizicija. Pa čez mesec dni ali še prej so zopet prišli. Občine naj do gotovega roka naznanijo oblasti, ali morejo dati toliko kot je predpisano. Naj občinski možje natanko premotrijo, ali bo mogoče dati toliko kot bo predpisalo okrajno glavarstvo. Če ne, naj takoj (rok bo kratek) ugovarjajo proti previsoki odmeri.

Cene žitu so krivično določene. Na Ogrskem bodo plačevali letošnjo pšenico po 74 K 100 kg, pri nas pa samo po 42 K. Ogrski krompir stane 45 K a avstrijski — 15 K 100 kg. Enaka razlika je pri drugih pridelkih. Na Ogrskem lahko državni poslanci spravijo kmetске zahteve do veljave, ker zboruje državni zbor. Pri nas v Avstriji pa Nemcem na ljubo vlada noče sklicati državnega zbora.

GOSPODARSKA OBVESTILA.

— **Oprostitev.** Iz poslanskih krogov smo dobili sledeče pojasnilo: Za urgence in oprostilnih zadevah je potrebno: 1. ime (natančno); 2. rojstni letnik; 3. šarža pri vojakih; 4. ako dotičnik že služi ali je dodeljen že kakemu oddelku, njegov natančen vojaški naslov (zadnji oziroma za časa vložitve prošnje); 5. kraj (vas, občina, okrajno glavarstvo, dežela) pristojnosti; 6. ako je dosedaj že oproščen, termin, do katerega je oproščen, dan in številka dotičnega odloka oziroma prepis odloka samega; 7. dan in številka, pod katero je šla prošnja in od katere oblasti (okrajno glavarstvo, deželna vlada i. t. d.); 8. na katero ministrstvo je šla prošnja; 9. posebne uvaževanja vredne okoliščine, radi katerih je oprostitev v javnem interesu potrebna. Ako ni gorenjih podatkov, je vsako posredovanje težko ali pa popolnoma brezuspešno, kajti v takem slučaju pride k nerešeni prošnji še urgencia, ki je tudi ministrstvo ne more takoj rešiti; delo se kopiči, uspeha pa ni. Prošnje rešuje ponajveč domobranksko ministrstvo. One prošnje, ki gredo na poljedelsko ministrstvo, se odstopijo v končno rešitev domobran-

skemu ministrstvu. Ako je dotičnik na bojnem polju, odloča o zadevi vrhutega še armadno poveljstvo. Enako pri častnikih. Pri rojstnih letnikih 1898, 1897, 1896, 1895 in 1894 oprostitev ni dopustna. Prošnje za oprostitev morejo vlagati le interesente sami, njih domači, občine ali kaka druga javna oblast. Poslanci neposredno tega ne morejo storiti. Isto velja tudi glede prošenj za dopuste. (Te se pošljejo najbolje na pristojno poveljstvo, kateremu je dotičnik podrejen). Dopisi, ki ne vstrežajo gorenjim pogojem, ostanejo nerešeni. Z vpraševanjem na take nepopolne dopise se zgubi veliko časa pri stvari sami. Opozorjamo na zgorajšnje posebno gosp. župane in občinske tajnike, da v interesu stvari to pojasne vsem interesiranim.

Žveplene in solitarne kisline je v manjši množini prejel Zavod za pospeševanje obrti za razdelitev med take obrtnike, ki jo rabijo v kovinskih obrtih. Oddajal jo bo zavod le tiskim zglasiteljem, ki jo pridejo osebno iskat le v manjših množinah 1 do 10 kg. Žveplene kisline je že na razpoko, solitarna pa šele pride. Ozirati se bo moglo le na priglase, ki jih zavod prejme vsaj do 1. julija.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica

Ljubljana

Miklošičeva cesta štev. 6

(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge, in jih obrestuje po 4 1/4% brez kakega odbitka.

Kradne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej inserat!

Listek

Junakinja iz Štajra.*

Povest. Prevaja * * *

Cesar Matija je sedel za mizo na atlasovem stolu, nad katerim sta dva zlata angela držala nadvojvodski klobuk. Za cesarjem je stal višji dvorni maršal Sigmund grof Lozenštanski z mečem, ki ga je dvigal nad ramo, pa višji dvorni praporščak z razgrnjenim praporom, na katerem je bil dedni deželni grb. Na cesarjevi levi strani je na stolu, ki je bil po obredniku cesarja Karla V. nekoliko nižji kakor cesarjev, sedela cesarica. Za cesarico sta stala načelnik cesarjeve telesne straže in načelnik cesarjevega spremstva. Na drugem koncu mize, na kateri se je med pozlačeno srebrnino in kristalnimi kozarci v lavorjevem go-

* Povest se vrši za časa vladanja cesarja Matije (1612—1619), torej pred nekako 300 leti, ko se je bil v avstrijskih deželah težak boj med katoliško in protestantovsko vero. In potek tega boja v gornjeavstrijskem mestu Štajer nam naravnost pretredujejo slika pričujoča povest. — Glavna junaka te povesti sta mladenka Stefana Švertner in njen veliki protivnik Joahim Hendel.

zdu blestel velik srebrn panter, je stal z veržico na prsih in s škofovsko čepico na glavi cesarjev tajni svetovalec, pri cesarju v velikih milosti. Melhior Klezel, škof iz Dunajskega Novega mesta, ki je bil določen za dunajskega škofa; na njegovi desnici je imel svoj prostor gostitelj baron Štubenberški, grof v Štajru, ki je napravil gostijo; na levi je bil višji dvorni komornik Helfrid Megavski.

Razen teh je bilo na eni strani višje mize videti dvanaest službujočih cesarjevih komornikov, ki so bili ogrnjeni s širokoobrobjenimi, z zlatom obloženimi plašči. Na prsih so se jim blestele častne verižice in drugi obeski. Na drugi strani mize pa je sedelo štirideset črnooblečenih gospodov, ki niso nosili ne zlata, ne srebra, pač pa so bili opasani s širokimi, bleščečimi jeklenimi meči; ponosno so stali tu ter so nekako izzivaječo zrli na zlate plemiče; stotnik z žezlom jih mери s plahimi pogledi, kadar gre mimo njih, in palica se strese v njegovih rokah, kadar največji in najmočnejši izmed njih svoj meč krepkeje opasuje. Ti štirideseteri so gospodje iz Štajra: svetovalci s svojim župarom, člani železninarske družbe s svojim načelnikom; zraven so tudi štirje katoliški duhovniki v gali, ki pa poleg močnejših, z mečem opasnih črnih mož izgledajo tako revno, kakor obledela cerkvena bandera, ki jih nosijo v procesijah, kadar jah skozi deželo črna smrt (kuža). To je tudi škof iz Dunajskega Novega mesta cesarju tiho zašepetal v uho v španskem jeziku, dednemu stolniku pa je rekel: »Hitro, hitro, prav hitro,« kajti tem črnim gospodom tu, črnim, kakor je črno njihovo železo, ki ga sramotno drago prodajajo, črnim kakor je črna kuža njihove krive vere, ki jo podpirajo in pospešujejo v Štajru in daleč naokoli, ni puščati preveč časa, da bi igrali državni zbor pred državnim zborom, da bi Njegovo Veličanstvo nadlegovali ter mu izsiljevali razne milosti. — Tu stoji bahato in mogočno; po vsem, kar so si drznili s surovo silo proti deželni veri v Štajru, bi spadali nekam drugam; toda Njegovo Veličanstvo žalibog potrebuje njih dobro kovanih cekinov kot brambo proti Turkom. Od državnega zbora v Regensburgu, kamor pojdemo, ni mnogo pričakovati. In vendar, glavna stvar je vera, vse drugo je pajčevina.

Take skrbi so napolnjevale dunajskega škofa, ko je počasi, besedo za besedo molil svoj Benedicite, tako da je njegova trda, pa krepka latinščina skoraj vsak trenutek preglasila tisočoglasno vpitje Traungavcev, ki so se gnetli po štajrskih ulicah, pa šumenje dveh vod, ki se stekata pod grajsko skalo (Aniža in Steyr. Op. prevajalca.)

Ko je rekel Amen, je priplaval glas zvona iz grajskega stolpa, nato pa pribuči okoli dvorane kakor nevihta salva štajrskih kartavev (ime za takratne topove. Op. prevajalca). Cesar se nasmeje; dobro so streljali. Na Taboru, ki se v žaru juljskega solca sveti skozi atlanova vrata, vstajajo črni oblaki.

Cesar pravi s svojim hripavim glasom, pred katerim obmolne vsak nemir: »Salva je bila točna. Koliko topov imate in kje so bili vltiti?«

Globoko se prikloni grajski grof in reče: »Šest večjih, štiri manjše in dva najnovejša, vse iz Bertold Hendelrove livarne;« nato se nekoliko obrne in pokaže s svojo desnico na enega izmed gospodov iz Štajra, širokoprsatega rdečebradca, ki se brezskrbno in zadovoljno smehlja; saj njegovi topovi streljajo izvrstno.

»Hendelnova je livarna v Štajru? Misliš sem, da je Štetnerjeva.«

»Je bila, najmilostljivejši gospod; prodal jo je, prodal tudi vse plavže; onega velikega laškega, pa tudi malega in onega, ki drobi železo.«

Klezel reče tiho po španski Njegovemu Veličanstvu: »Kje je kak plavžar, ki ga Hendelni ne slečejo in uničijo.«

Stolniki letajo semintje; v zagrnenih svetlih srebrnih skledah prinašajo rdeče rake s surovim maslom, iz reke Štajre pa vitke, pikaste postvri ter ribe iz Aniže; jerebice iz Sasa v masti in nadevane srne, ki so nekako veselo skakljaje po Damberku... vse to se je kupičilo na mizi.

Sedaj nastopi vinotoč ter poda cesarju zlato čašo. Cesar sprejme čašo s svojo, vsled

protina nekoliko zateklo roko; kar zadone kakor bi prihajale iz nebes doli, čudovito sladki glasovi: pihala, piščali, srebrno čiste violine in menjajoči se zbor začenja z angelskimi glasovi melodijo:

»Naj živi najzvišenejši, nepremagljivi!«

Cesar drži kupo v desni roki, pa ne pize, marveč nepremično posluša, levico pa premika po taktu melodije, potem pa reče: »Še enkrat. Prvo melodijo — še enkrat.« Nato vpraša glasno — niti ena guba plašča ni šumela v dvorani — ter reče: »Je-li to eden izmed Lasovih napevov? In kdo so ti pevci, ki pojejo tako lepo piano?« Grajski grof se globoko prikloni ter odgovori:

»Najmilostivejši cesar in kralj, to je Kantorjev napev, zložen po Volk Hendelnevem zamišljanju. Pevci so Volk Hendelnovi študenti iz gimnazija.«

In zopet se je okrenil Štubenberžan in je pokazal na enega gospodarjev iz Štajra, visokorastlega starca, ki mu je sneženobela brada segala skoro do pasu.

Skofovo čelo se je potemnilo. »Da, da, starec s preroško brado in volčjim srcem — ime je resnica! Da, da, Kantor... same luterance imajo v službi proti vsem postavam, nastavili so štiri luteranske pastore in tri učitelje na gimnaziju, ki so ga izsilili cesarju, sedaj mu pa napravljajo godbo.«

Cesar se je pa milostno smehljaj pod svojim z diamanti in peresi okrašenim klobukom, kajti všeč mu je godba, sam se bavi z godbo. Pil je iz zlate čaše, ko so se mu v najljubeznivejših glasovih laskale latinske pesmi, potem je postavil na mizo čašo, ki jo je pazno motril s svojimi očmi. Zavžil je prvi košček pečene divjačine in je pri tem opazoval nož. Obrnil se je k cesarici, ki je poleg njeга tiho sedela kakor čudovito lep, krasno oblečen kip, ter ji je pokazal boga Neptuna na čaši in kmetsko nevesto na držalu noža. Držalo je bilo pozlačeno srebrom, klina pa jeklo.

»Glejte, ljubezniva! Čudna zveza, zlato in železo.«

Mlada cesarica je pokimala; diamantova zvezda na temnoplavih lasih je sipala ognjene strele na vse strani.

»Čegavo je to znamenje v jeklu, križ?« vprašuje cesar, ki drži v rokah čudoviti nožič.

Grajski grof se globoko nagne ter reče: »Premilostni gospod in cesar, to je mojstrsko znamenje Hendelnov, zvezda, jeklo rez Joahima Hendelna.«

Cesar vprašuje: »Je-li to krasno orodje vaša last, gospod Štubenberški?« Čudno se mu zdi, saj ve, da je Štubenberžan zelo zadolžen. »Tu vidim na držalu petelina?«

»Najmilostivejši gospod, vse to smo si za večji sijaj izposodili od Joahima Hendelna. Petelin je Hendelnov grb.«

Grajski grof ni bil nič vesel, da je moral to priznati, zato se ni nič obrnil, da bi Veličanstvu pokazal Joahima Hendelna. Tega tudi treba ni bilo. Cesar je dobro vedel, in Klezel še bolje, da je oni velikan tam s smolnatočno, po špansko pristrizeno brado, ki se malomarno opira na svoj meč, Joahim Hendel, najmočnejši in mogočnejši rodu, ki polagoma uničuje vsa katoliška železinarska podjetja, ki si osvaja vso železno obrt; to je moč, ki knežje plačuje protestantske pridigarje in ki je pred petnajstim leti mestu Štajer podaril 6000 cekinov, katere je vsled svoje upornosti proti katoliški veri moralo plačati.

Klezel si misli: »Cesarski grajski grof bi brez tega moči niti ne mogel cesarja pogoštititi. Pri sveti križi Treba bi bilo novih davkov na železo, novih novcev. Ali naj ta luteranski nožar vse travensko okrožje pobaše v svoj žep?«

Cesar se ozira okoli mize; zares vse je last Hendelnov. Sedaj šele vidi toliko petelinov, povsod samo peteline; vlti petelini, z diamantom na kristalu vrezani petelini, celo na rdeče damastovem namiznem prtu je velik petelin, ki ga obdajajo psalme prepevajoči angeli.

V duhu gleda cesar pred sabo nezadovoljne nemške vojake, ki jim še ni plačana mezd; pred seboj vidi Bathorija, ki je poslal darove na Dunaj, za hrbitom pa se veže s Turki; zdi se mu, da predeni stopa Turki, ki predzno zahteva, naj se cesar odpove svojim pravici na Sedmograškem; tudi Zrntskija se

spomni, na svojega brata Rudolfa zakladnika, bolje zapravljujca, čegar prokleta duša jaha na kozlu okoli mesta Prage.

Cesar nekoliko pomisli, potem pravi: »Gospodje Hendelni so si za sijaj našega bivanja v mestu Štajer pridobili veliko zaslug! Naj stopijo semkaj k meni, umaknite se nekoliko gospodje!«

S ponosnimi koraki se približajo Hendelni, petero po številu, njihovi črnosuknjeni svetovalski plašči kar šume v težki svili; okoli njihovih odločnih, gospodovalnih obrazov, okoli škricov njihovih jopičev se bleste čipke iz Brabanta; na držajih njih širokih flamberških mečev se svetijo brušeni kamni. Višji dvorni komornik in višji dvorni maršal stopita na cesarjevo povelje nekoliko v stran, samo dunajski škof je ostal kakor kip nepremično na svojem mestu ter je neprestano upiral svoje oči na cesarskega gospoda.

Cesar zahteva imena gospodarjev.

Grajski grof mu jih našteje, začenši pri najstarejšem: »Gospod Volk Hendel iz Ajheta, gospod Joahim Hendel, gospod Mihael Hendel, gospod Melhijor Hendel, gospod Bertold Hendel iz Štajra in Piraha.«

Cesar se takoj obrne proti Joahimu Hendel, po celi deželi znanemu možu, čegar bogastvo kraši mizo. Ta »stoji pred njim zelo visok, širokoplečat, širokoprsat; na upogibnih cesarjevih prsih se zvija oranžno barveni, z zlatom in biseri obložen jopič v globoke gube.«

»Gospod Joahim, videl sem vas že večeraj pri sprejemu pri mestnih vratih; imeli ste mestni meč. Ste-li sodnik?«

»Samo danes. Namestnik sem. Vaše Veličanstvo.« Trdo in mrzlo, kakor jeklo zveni Hendelnova beseda. »Kozma Mon je sodnik po Kirnerjevi smrti. Bolan leži.«

Klezel stisne ozki ustni... Namestnik sodnikov... Bog in naši komisarji naj zabranijo, da v resnici ne postaneš...!

Cesar nekoliko premaleno zlati klobuk ter reče: »Sprejem in današnje razvedrilo, k čemur ste toliko in tako sijajno pripomogli, je prav všeč meni in cesarici, za kar se vam milostno zahvaljujva. Vi imate trgovino z jeklom in na prav poseben način izdelujete jeklene nože, škarje in druge enake stvari. Gre trgovina dobro?«

»Da, poklican sem iz Avgsburga Blimelhuberja; ta dela zame; nad njim je moj mojster. Toda moj glavni izdelek so kose, sedaj tudi armature (orožje). V Avgsburgu pravijo, da sem jim nevaren tekmeč. Orožje pošiljamo daleč tja v Poljsko. S mojimi kosami iz Slovenjega Garstena (kraj na Gornjem Avstrijskem) pa kose žito švicarski Valičani in Burgundci.«

»Vi širite daleč po svetu čast in slavo mesta Štajra. Vedite, da nam je to zelo všeč. Slišal bi rad, če bi pošiljali armature (orožje) tudi na Ogrsko.«

»Če Vaše Veličanstvo tako želi, se bo zgodilo.«

Srebrni komornik je prišel s sadjem in vinoč je prinesel v srebrnem vrču škrlatnoredčega Mepahalta. Najmilostivejša gospa je segla po sadju. Cesar je odmaknil njeno belorožnato roko od kroznika ter je rekel: »Ne melon, te delajo mrzlico, Vaša ljubeznivost naj vzame breskve.«

Pokorno je nesla breskve k ustnicam, pa je nekako skrivaj in s strahom opazovala Hendelna — saj to je novoverec, in novoverci so cesarjevi sovražniki! — Cesar pa je milostno, zelo zaupno rekel mogočnemu novovercu:

»Joahim, govoril sem o Ogrski. Sultan je poslal iz Braševa poslanstvo, da bi Saksje pregovoril, naj mi odpovedo zvestobo in njemu prisežejo pokorščino, to je obupno delo, od katerega ne bo imel drugega kakor sramoto in škodo. Ne zaradi pogana in njegovega divjanja, marveč v proslavo krščanskega imena hočemo na vzhodu pri Kaniži zgraditi dve novi trdnjavi; v železnem naj bo vežališče za tako oborožene jezdece, nemške vojake, da branijo Kanižo. Če preskrbite za Kanižo celo armaturo (orožje) za 180 težko oboroženih jezdecev, in polovično za 180 dragoncev, vrhutega še štiri dolge topove za lokostrelce, koliko boste zato zahtevali?«

(Dalje prihodnjč.)

Odgovori.

V vednosti! Ker je naš tozadevni poročevalec zbolel, zato so odgovori na razna vprašanja nekoliko zastali.

Fr. C.: Redoma je vložiti pritožbo v vseh takih in enakihi slučajih pri pristojnem c. kr. okrajnem glavarstvu.

IV. F.: Od Vaše pritožbe na deželno komisijo za preživljanje v Ljubljani glede hčere po naših skušnjah žal ne bi bilo upati uspeha.

Mar. S.: Pojdite k okrajnem glavarstvu v Kamniku in prosite osebno, naj Vam prošnjo rešijo. Če bi Vam prošnjo rešili tako, da podpore ne dobite, potem se Vam je tekem 60 dni pritožiti na deželno komisijo za preživljanje v Ljubljani, v katerem slučaju se lahko zglasite pri nas, da Vam damo potrebnih navodil. Vaši materi gre tudi podpora, če jo je bodisi Vaš vpoklicani mož ali pa njen nekak in rejenc pred vpoklicem podpiral in naj vložijo zopet prošnjo, če tega ni še storila, potem pa postopa tako, kakor zgoraj povedano.

J. P.: Tudi svojem vpoklicanih in zapriseženih vojaških delavcev pristojni načeloma pravica do državnega preživninskega prispevka po zakonu z dne 27. julija 1917 v slučaju, da je preživljanje svojece vsled vpoklica ogroženo. Zato vložite lahko pri pristojnem županstvu prošnjo za podporo. Za odgovor na vprašanje, ali Vam gre dnina za čas boleznii, pa stvarni podatki Vašega dopisa ne zadostujejo.

EL. Sk.: Po zakonu z dne 27. julija 1917 znaša državni preživninski prispevek po vojnih vpoklicanih na dan za osebo: na Dunaju 2 K, v krajih I. in II. razreda aktivitetnih doklad 1 K 80 vin., v vseh drugih krajih pa 1 K 60 vin., toda nikdar več kakor dnevno 12 K, če so svoji vpoklicane ob času vpoklica živeli v skupnem gospodarstvu, pa naj bo družina še tako mnogčestvilna.

J. Št. Državni preživninski prispevek za svojece vojnih vpoklicancev je v splošnem znašal pred 1. avgustom 1917 po 70 via. na dan za osebo. Z zakonom z dne 27. julija 1917 pa se je državni preživninski prispevek v splošnem zvišal na 1 K 60 vin. na dan za osebo in sicer za vse svojece vojnih vpoklicancev. Po zakonu z dne 27. julija 1917 pa se je dovolil še 50 odstotni povišek za vse one podpore potrebne svojece, ki so od vpoklicane pred vpoklicem dobivali podporo v gotovi višini, z zakonom z dne 30. marca 1918 pa še 50 odstotni povišek. Pravico do teh poviškov pa imajo 1. potrebni, 2. oni svoji, ki so dobivali podporo v gotovi višini in 3. oni, katerih vzdrževalci so bili vpoklicani v vojno službovanje že pred 1. avgustom 1916.«

IV. S. Vsakemu, ki je v stiski, smo rade volje na razpolago, da mu pomoremo do njegove pravice, ni pa naša stvar, raziskovati, ali uživa kdo prednosti, ki mu ne gredo, dokler se to ne godi v škodo drugih.

A. R. Mogoča je še pritožba na c. kr. upravno sodišče na Dunaju, katero pa mora podpisati odvetnik. Lahko vložite tudi novo prošnjo, če morete isto utemeljiti z novimi podatki, katerih v prvi prošnji niste še uveljavili.

M. C. Po zakonu z dne 28. marca 1918 drž. zak. št. 119 gre invalidom, ki so deležni invalidne penzije in katerih delazmožnost je vsaj za 20 odstotkov zmanjšana, ter njih svojece v slučaju, da so potrebni, še posebna podpora in sicer od 1. aprila 1918 naprej. Svojem invalidnim gre ta podpora le v slučaju, da jih je invalidil popreje vzdrževal in trajno podpiral. Prošnjo za podporo je prijavit pri županstvu občine rednega bivališča in sicer onim, ki so postali deležni invalidne penzije pred 1. aprilom 1918, najpозnejše do 31. marca 1919. Zglasite se tedaj pri občini ter vložite prošnjo za podporo zase in svojece, izrecno se sklicevajte na zgoraj citirani zakon.

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Linc, 22. junija: 64, 29, 51, 83, 58.

Trst, 26. junija: 34, 35, 71, 76, 46.

SKRIVALNICA.

Kje je graščak?

Fellerjev dobro dišeči, osvježujući, bol olajšajući fluid iz rastlinskih esenc zn.

„ELSA FLUID“
odstranja glavobol.

12 steklenic poštine prosto 14 K 32 v. Lekararn E. V. Feller, Stubica, Elzatrđ 16 (Hrvatsko). Cez 100.000 zahvalnih pisem.

Hlapca

Atem za takoj. — Biti mora vesten in priden, v starosti 6 do 7 let iz Ukrajine. Te konje bo »Deželno mesto« razdelilo izključno le med poljedelce, posebno one, ki so oddali veliko živine za vojaške namene. Konji bodo znatno cenejši, kakor so splošno pri nas. Prekupci ozir. trgovci s konji so od te dobave izključeni. Ko bodo konji došli, se bo to razglasilo v časopisih in pod takimi pogoji se bodo oddali. Ukrajinskih konj je troje vrst, težki kmečki, srednje lahki in mali. »Deželno mesto« si je vzorec teh konj na Dunaju ogledalo in se mora reči, da so živali prvovrstne, krepke in zdrave, le vsled daljnega transporta nekoliko mršavi.

Dobava konj iz Ukrajine.

»Deželno mesto za vnovčevanje živine« upa dobiti v najkrajšem času večje število konj v starosti 6 do 7 let iz Ukrajine. Te konje bo »Deželno mesto« razdelilo izključno le med poljedelce, posebno one, ki so oddali veliko živine za vojaške namene. Konji bodo znatno cenejši, kakor so splošno pri nas. Prekupci ozir. trgovci s konji so od te dobave izključeni. Ko bodo konji došli, se bo to razglasilo v časopisih in pod takimi pogoji se bodo oddali. Ukrajinskih konj je troje vrst, težki kmečki, srednje lahki in mali. »Deželno mesto« si je vzorec teh konj na Dunaju ogledalo in se mora reči, da so živali prvovrstne, krepke in zdrave, le vsled daljnega transporta nekoliko mršavi.

Brez karte za mlo

se dobi doslej po ničemer prekašano brez-maščobno pralno sredstvo

Fania

za toaletno mizo in kopeli. Popolnoma neškodljivo. Nikako ilo. Izboren predmet za razprodajalce. Karton s 36 kosi lepo opremljen 30 kron pri

M. Jünker, Zagreb 1, Petrinjska ul. 3/III. Hrvatsko.

Dr. IVAN HUBAD

OKROŽNI ZDRAVNIK IN ZOBOZDRAVNIK

V ŠKOFJI LOKI

zopet ordinira

OD 26. JUNIJA DALJE.

Ženske lase

rezane in mešane kupoje v vsaki množini po najvišji ceni **Matija Podkrajšek** hrivec, Ljubljana, Sv. Petra cesta 32.

Krema za brivce

najboljša kakovost uporabna brez vode velik lonček K 6—.

Milo za brivce

pristno, najboljša vrsta 1 kg 32 K. Pošilja povzetja

M. Jünker, izvozno podjetje, Zagreb št. 1, Petrinjska ul. 3/III. Hrvatsko.

Nad 1.000.000 v rabi!

Ročno šilo je praktično orodje za vsakogar za šivanje usnjenih predmetov, jermenov, vreč, jader, oprem, mehobov, plabe, čevljev. — Izaprojektirano po najvišji ceni. Cena kupa, šila K 3—, povzetni stroški posebej. Izvoz žrebčev, varovalcev podplatov iz kovine in usnja, podkvice, celul. trakov za čevlje, čevlj. smole, okov za podplate in vojnih podplatov. F. E. Lachmann, Dunaj IX, Moser-gasse 3, odd. 181.

Ročni mlini za žito (mlini za moko)

za drobljenje in fino mletje vs e h vrst žita. Enostavna, pa zelo trpežna izvršitev, skoro neporušni, z izmenjajočimi ploščami iz trde kovine. Cene brez podstavka z zavojnico: z zamahnim kolesom v teži okolu 12 kg 120 K, z ročico v teži okolu 7 kg 100 K. Odpošilja se z Dunaja proti predplačilu ali po povzetju. Dobe se takoj pri: E. Wolfsohn, Duna. II, Obermüllerstraße št. 17. Zastopniki se iščejo.

NA PRODAJ SO

mali prešički

7—12 tednov stari; cena po dogovoru pri lastnici

Ioana Ziheri

Suha št. 27, pošta Škofja Loka. 2125

Mlatilnice, slamoreznice, gepeljni, čistilniki, sadni mlini, sadne in vinske stiskalnice, najnovejši ročni mlini in drugi poljedelski stroji

se lahko ogledajo in kupijo pri **FRANC HITTI**, zaloga poljedelskih strojev, LJUBLJANA, Martinova cesta št. 2.

Čudovito šilo le K 4-90

Šila tako naglo prešivne vbode kot šivalni stroj. — Največja iznajdba, s katero more vsak sam krpiti in šivati usnje, raztrgane čevlje, konjsko opremo, vreče, platno in vsako drugo močno blago. Neobhodno potrebno za vsakogar. Jamstvo za porabnost. Cena kompleta s sukančcem, 4 različni šivankami in porabnim navodilom K 4.90, 5 kosi K 13.50. Pošilja po povzetju.

M. Svoboda, Dunaj, III/2, Hluggasse 13-404.

Srbečico, lišaje

odstrani prav naglo dr. Flesch-a izvir. zakonito zajamčeno »Skaboform« mazilo. Popolnoma brez duha, ne maže. Poskusni lonček K 3—, veliki K 5—, porcija za rodbino K 12—. Zaloga za Ljubljano in okolico: Lekarina pri zlačem jelenu, Ljubljana, Marijin trg. 1520. Pacite na varstveno znamko »Skaboform«!

NADOMESTILO MILA

za pranje perila, izborno peneče in prekaša vse doslej v prometu se nahajajoče izdelke. 1 zavoj t. j. 5 kg K 12.—, 1 zavoj za 10 kg K 23.—. Proprodajalci dobe popust pri naročbi celega zaboja z 250 kosi. **Belo mineralno mlo** za čiščenja rok in finejšega perila, 1 zavoj 32 kosov K 14.—. **Nadomestek za toaletno mlo** v raznih barvah, lepo dišeč, 1 zavoj 32 kosov K 18.—, roza barvo, 1 zavoj 24 vel. kosov K 18.—. Razpošilja po povzetju. Pri večjem naročilu naj se pošlje polovica zneska naprej. Najmanj se more naročiti en zavoj vsake vrste.

M. JUNKER-ja izvozno podjetje v Zagrebu št. 1. Petrinjska ulica 3., III., telefon 23-27.

Svarilo.

Od raznih strani dobivamo poročila, da potniki raznih zavarovalnih družb izrabljajo naš zavod v svoje agitacijske namene pod pretvezo, da so z njim združeni. Proti dotičnim nastopimo z vsemi zakoni-timi sredstvi. Naš zavod je popolnoma samostojen in nima za nas nobeden deloviti, ki nima našega pooblastila. Zahtevajte tedaj vedno, da se z njim izkaže. Priporočamo pa lahko le »Kranjsko deželno podružnico n. a. deželne življenjske, rentne, nezgodne in jamstvene zavarovalnice v Ljubljani«, katere potniki tudi za naš zavod delujejo.

Vodstvo

»VZAJEMNE ZAVAROVALNICE«
proti požarnim škodam in poškodbi cerkvenih zvonov v Ljubljani.

Molzne koze

(večje število), stare od 1 do 2 let, ima na prodaj **Ioana Ziheri**
SUHA št. 27, pošta Škofja Loka.

Pozor!

Kdor še ni naročil

Pozor!

„Barve“

za barvanje platna, volne, svile ter za prebarvanje starih oblek, naj ne zamudi si kupiti vnaprej, dokler je še v zalogi črna, modra (plava), rdeča, zelena, siva, rujava in lila, prve kakovosti, preizkušena znamka »Tekla« v zavrtkih po 60 vinarjev. — Dobi se pri tvrdki

Karl Loibner-Celje pri „zoonco“

Izvršujejo se tudi poštna naročila. — Vsakemu naročilu se pridene slovensko navodilo.

Doge

za sode in pode iz hrastovega lesa

dobro suhe, za okoli 3 hl močne sode **želimo kupiti**

v večjih množinah. — Ponudbe v nemščini se prosijo na tvrdko:

Gebrüder Reisch Kufstein.

Zastonj dobi vsak na željo

mo, glavni katalog ur, srebrnine, zlatnine, godbenih predm., plošče in više. Do 50 har. po K 14, 20, 25, 16, 23, 35, 50, 2 vrstne harmonike po K 75, 80, 100, 120; 3 vrstne harmonike po K 180, 200, 240, 280. Zamena dovoljna ali denar nazaj. Pošljat. po povzetju ali predplačilu. Razpošiljalnica.

JAN KONRAD, c. i. kr. drar.
doh. nos. (Brdz) št. 1750, Celka.

Srbež lišaji, garje, pege

in druge kožne bolezni odstrani uaglo in sigurno **Paratol**-domače mazilo. Ne maže, je popolnoma brez duha, torej se more rabiti tudi čez dan. Velik lonček K 5.—, dvojno-velik lonček K 9.—. Dalje **Paratol**-posipalni prašek, ki varuje najbolj občutljivo kožo. 1 skatlja K 3.—.

Obejo se dobiva po povzetju ali predplačilu pri tvrdki **Paratol-Werke, lekar ULMER,** Budapest VII-10. Rózsa ut. 21.

Krmila manjka!

Zato se uporabljajo nadomestna sredstva za krmila. Da to krmo živina, porutnina **dobro prebavi** in popolnoma izkoristi, naj se pri- meša 2 krat na teden krmil, ena pest polna „**Mastin**“ to je dr. pl. Trnkóczy-a redilni prašek. Paket velja 2 K, 5 paketov 12 K, poštnine prosto. 5 paketov zadostuje za 3 mesece za enega vola, kravo, ali prašiča, da se zreči.

Glavna zaloga:

Iekarna Trnkóczy
zraven rotovža v Ljubljani.

Mastin je bil odlikovan z najvišjimi kolajnami na razstavah: na Dunaju, v Parizu, Londonu in Rimu.

Na tisoče kmetovalcev hvali in rabi „Mastin“.

Kupita se dva
stroja za izdelavo cementnih strešnikov
Ponudbe na upravo „Slovenca“ pod
J. K. 2192.

Le 3 K 25 h stano pri nas mali lot. aparat „Omega“, vel. slike 4x4 kornel, s malo opremo z natanč. navod. za začetnike. Aparat „Perfekt“, vel. 4 1/2 x 6 s motnim steklom, dvojno kaseto, dober objekt in malo opremo ter navodilom za začetnike le K 9. Zakiopna kamera „Gertraud“ vel. 9x12; fina izvršitev s vsami potrebnimi opremi, za razne lege, prima akromat. leča, kompl. s kovinsko kaseto in navodilom dodelj. v rabi, le K 25. 00 h zaklopna omara za vodenje za plošče in filire, repna oblika vel. 4 1/2 x 6 le K 64.80; vel. 6 x 9 le K 75.00. Pošilja po povzetju. Poština 1 K. Export „Perfekt“, Dunaj VII. Neustiftg. 137/162.

Vsakovrsna domača semena,
suhe gobe, prazne vreče in druge pridelke
kupuje trgovina s semeni
—: PETER LASSNIKA NAŠL. :—
SEVER & KOMP., Ljubljana, Marijin trg.

Miši - podgane stenice - ščurki

Izdelovanje in razpošiljatev preizkuš. radikalno učinkujočega uničevaln. sredstva, za katero dohajajo vsak dan zahvalna pisma. Za podgane in miši K 5.—; za ščurke K 4.50; tinktura za stenice K 2.—; uničevalec moljev K 2.—; prašek proti mrčesom K 1.50 in K 3.—; sem spadajoči razpraševalec K 1.20; tinktura proti ušem pri ljudeh K 1.50; mazilo za uši pri živini K 2.—; prašek za uši v obleki in perilu K 2.—; tinktura za bolhe pri pseh K 1.50; tinktura proti mrčesu na sadju in zelenjavi (uničev. rastlin) K 3.—. — Pošilja po povzetju Zavod za pokončavanje mrčesa
M. Jünker, Zagreb 1, Petrinjska ulica 3.

Barve za blago

vseh vrst za nadrobno prodajo. : 1 zavoje 80 vin. Pri odjemu: 100 zavojev K 40.—; 150 zav. K 38.—; 300 zavojev K 36.—; 1000 zavojev K 34.— za 100 zavojev. — Prvovrsten izdelek. Boljše kot vse doslej v prometu se nahajajoče barve za obleke. — Razpošilja franco po povzetju
L. V. HAJDAŠ, BEDEKOVŠČINA, Hrvatsko.

Kranjska deželna podružnica

n. a. deželne življenjske in rentne nezgodne in jamstvene zavarovalnice

v Ljubljani, Marije Terezije cesta 12/II sprejema zavarovanje na doživetje in smrt, združeno tud. z vojnim riziko, otroških dol., rentna in ljudska nezgodna in jamstvena zavarovanja.

Javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije.

Najugodnejši pogoji za vojno zavarovanje.

Zavod temelji na vzajemnosti. — Prospekti zastonj in poštne prosto. Sposobni zastopniki se sprejemajo pod najugodnejšimi pogoji. 1897

Dobro „IKO“ uro

vsak občuduje in zaželi, kajti ona je **mojstersko delo urarske umetnosti!**

Razpošilja se po povzetju. Neugajajoče zamenjam.

Kovinaste ure . . po K 24— 26— 32— 40— 60— 100—
Srebrne ure . . po K 70— 90— 100— 120— 200—
Kovinaste verižice po K 2— 3— 4— 6— 10—
Usnjate verižice . po K 1.60 2.80 4.80

Zlatnina in srebrnina v bogati izbori!

Velika izbira ur, verižic, prstanov, lepoticja, daril itd. v velikem **krasnem ceniku**, katerega zahtevajte.

Lastna znamka „IKO“ svetovnoznana. — Lastna protokolirana tovarna ur v Švic.

Svetovna razpošiljalnica

H. Suttner samo v Ljubljani št. 1

Svetovnoznana radi razpošiljanja dobrih ur.

Nobene podružnice.

